

Vzdělávací obor: **Člověk a jeho svět**

Očekávaný výsledek učení: CJS-CJS-005-ZV5-026

Vysvětlí funkci základních složek Integrovaného záchranného systému a uplatňuje v modelových situacích účelné způsoby chování při mimořádných událostech.

Popis úrovně Na cestě

- Žák diskutuje o mimořádných událostech, o jejich příčinách a následcích.
- Žák charakterizuje základní úkoly Policie ČR (ochrana veřejného pořádku a bezpečnosti); HZS ČR (ochrana života, zdraví obyvatel a majetku před požáry a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech) a Zdravotnické záchranné služby (poskytování přednemocniční neodkladné péče osobám se závažným poškozením zdraví nebo osobám, které jsou v přímém ohrožení života).

Integrovaný záchranný systém zasahuje

Autorka materiálu: Eva Marádová

Anotace

Ilustrace podporuje vztah k ochraně zdraví a bezpečí za mimořádných událostí, tj. v situacích bezprostředně ohrožujících zdraví a život. Žáci charakterizují možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života v souvislosti se vznikem mimořádných událostí. Uvažují o vzniku mimořádných událostí v souvislosti s působením přírodních vlivů a v důsledku zásahu lidskou činností. Nabízí žákům k analýze konkrétní případ vzniku mimořádné události, na kterém žáci demonstrují nutnost systémového zásahu Integrovaného záchranného systému, tj. kooperaci jeho jednotlivých složek. Ilustrace učí žáky na příkladech, s využitím brainstormingu a bezpečného volného sdílení názorů.

Zadání pro žáky / Popis realizace

Úvod – Co je a co není mimořádná událost?

Připravte pro aktivitu kartičky s různými událostmi (*kartičky mohou připravit i starší žáci v rámci svojí výuky*).

Na kartičkách budou například tyto pojmy: *povodeň, silniční nehoda, vichřice, železniční nehoda, únik nebezpečného plynu, letecká havárie, velký lesní požár, protržení hráze rybníka, únik jedovatých látek z továrny, bouře, lavina, pád při jízdě na kole, požár domu, výbuch plynu, nehoda cisterny, hromadná nehoda na dálnici, zemětřesení, sněhová kalamita.*

Žáci postupně losují kartičky, charakterizují událost, uvádějí, zda se jedná o mimořádnou událost a jak k události mohlo dojít. Jak byla způsobena. Společně zvažují, zda jde o událost způsobenou přírodními vlivy nebo lidskou činností. Kartičky událostí roztřídí do dvou sloupců. Diskutují události, ke kterým dochází vlivem aktuálních přírodních vlivů, ale zároveň mají svou příčinu v necitlivém zásahu člověka do přírody (nedostatečně zpevněná hráze rybníka nedokáže odolat silnému dlouhodobému dešti).

Reflexe:

- Podařilo se nám jednoznačně určit, o jakou událost se jedná?

- Cítil/a jsem se při diskusi bezpečně?
- Mohl/a jsem uplatnit všechny své postřehy?
- Je možné vzniku mimořádných událostí předcházet? Jak?
- Co jsme se nového naučili?

Hlavní část – Příběh

Starší žena telefonuje: „Tady na silnici došlo k dopravní nehodě kamionu, který převážel nebezpečnou chemickou látku, a osobního auta. Kamion se převrátil, v osobním autě jsou zranění lidé.“

Diskuse k popsané události. Žáci zvažují, co všechno se mohlo stát, volně diskutují, odpovídají na otázky. Významné pojmy celého zásahu zapisují na tabuli.

- Na kterou linku žena volala? – 112
- Na které další linky se v tísňové situaci můžeme obrátit? – 150, 155, 158
- Které informace budou pro operátora na tísňové lince důležité? – *cisterna s nebezpečnou látkou, auta brání v provozu na silnici*
- Kdo vyjede na místo nehody? – *složky IZS*
- Proč je třeba, aby zasáhli hasiči? – *vyprošťování osob z aut, únik nebezpečných látek, odstraňování poškozených vozidel*
- Co bude řešit Policie ČR? – *řízení provozu, zprovoznění komunikace, šetření příčiny nehody*
- Jak zasáhne zdravotní záchranná služba? – *ošetření raněných, odvoz do zdravotnického zařízení*
- Co se bude dít dál?

Závěr: Na zásahu se podílely všechny složky IZS ve vzájemné součinnosti.

Podle pojmů na tabuli a v návaznosti na proběhlou diskusi sestavte ve dvojicích zprávu o řešení následků nehody cisterny (mimořádné události). Zpráva bude mít formu článku, kterým budete prostřednictvím tisku nebo zpráv na internetu informovat veřejnost. Název zprávy: **Integrovaný záchranný systém zasahuje**. Hlavním účelem článku bude představení spolupráce složek Integrovaného záchranného systému při konkrétním zásahu v souvislosti s mimořádnou událostí.

Reflexe

Sdílení článků o zásahu při mimořádné události. Dvojice seznamují ostatní se svými články, porovnávají své postřehy s ostatními.

- Co jsme se dnes naučili?
- Co nás z činnosti složek IZS nejvíc zaujalo?
- Jaké činnosti jsou nejnáročnější?
- Jaké výhody má systémová spolupráce složek IZS?
- Co pomáhá složkám IZS překonávat obtíže v dané situaci?
- Jak se musí připravovat na tyto náročné úkoly?
- Proč je důležitá role operátora na tísňové lince?
- Mohou občané nějak pomáhat složkám IZS?
- Chtěl/a bych se o profesi hasičů, policistů, záchranářů dovědět víc?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
----------------------------------	-----------	----------------------

KK osobnostní a sociální Resilience: odolávání obtížným situacím KOS-ODO-000-ZV5-001	Reflektuje obtížné situace, do kterých se dostává.	-učím žáky na příkladech, skrze zážitky či dramatizaci -vytvářím takové prostředí, které na žáky působí bezpečně, prostředí, kde se mohou otevřeně vyjadřovat a sdílet své pocity -pomáhám žákům uvědomit si, že umějí jednat i pod tlakem a rozhodovat se i v nejistotě -vytvářím návodné situace nebo projekty, které žákům umožní prakticky prožívat proces překonávání obtíží
--	---	--

Metodický komentář pro učitele

Připravte kartičky s událostmi a vyzvěte žáky k bezpečnému brainstormingu.

Podporujte žáky v diskusi ke kartičkám a zdůrazňujte, že může existovat i více řešení.

Vyzvěte žáky, aby vyhledali potřebné informace v doporučených digitálních zdrojích.

Respektujte různorodost námětů žáků – mohou mít odlišné osobní zkušenosti.

Při řešení problému nechte žáky navrhnout různé možnosti a poslouchat návrhy spolužáků.

Představte žákům událost a nechte je volně se vyjadřovat v bezpečném prostředí. Otázky jsou pouze návodné.

Klíčové pojmy postupu zásahu nechte žáky psát na tabuli tak, aby podle bodů mohli následně zpracovávat zprávu (článek) o nehodě.

Ponechte žákům dostatek času k tvorbě novinového článku, ke sladění obsahu článku se zadáním a aby žáci při práci ve dvojicích mohli najít kompromis a společné řešení.

Žáci mohou zpracovat článek ručně nebo elektronicky.

Při společné reflexi vytvářejte bezpečné prostředí.

Popis ověřování

Pozorování a diskuse

Učitel

- Sleduje v diskusích orientaci žáků v problematice ochrany za mimořádných událostí a zájem žáků o činnost složek IZS.
- Formativně hodnotí výsledky úkolu ve dvojicích, sleduje, jak se žákům podařilo do článku zahrnout význam systémové spolupráce jednotlivých složek IZS v zásahu při mimořádné události (havarie cisterny).
- Pozoruje práci žáků ve dvojicích, sleduje diskuse a vzájemnou kooperaci při plnění úkolu.
- Sleduje, jak se žákům dařilo pracovat s informačními zdroji.
- Ověřuje, jak žáci dokážou v diskusích obhajovat význam činnosti IZS.
- Sleduje, zda žáci obtížné úkoly přijímají jako výzvu, nesnaží se jim vyhýbat.

Reflexe

- *Co jsem se dnes naučil/a?*
- *Co mě překvapilo?*
- *Co mě při sledování zásahu složek IZS nejvíc zaujalo?*
- *Co obdivujeme na hasičích, policistech, záchranářích?*
- *Zapojil/a jsem se do aktivity ve skupině?*
- *Cítil/a jsem se při práci v týmu bezpečně?*

- *Co bych se chtěl/a o činnosti IZS ještě dovědět?*

Zdroje

Při přípravě aktivit k činnosti IZS je možné využít informační zdroje:

<https://hzscr.gov.cz/clanek/nejcastejsi-otazky.aspx?q=Y2hudW09NA%3d%3d>

<https://hzscr.gov.cz/clanek/rady-obyvatelstvu-cinnost-cloveka-nebezpecne-chemicke-latky.aspx>